

LÄÄKKEIDEN HINTALAUTAKUNTA
Läkemedelsprisnämnden

Hilan rooli lääkeasioissa

Lauri Pelkonen

VTL, VT, OTK

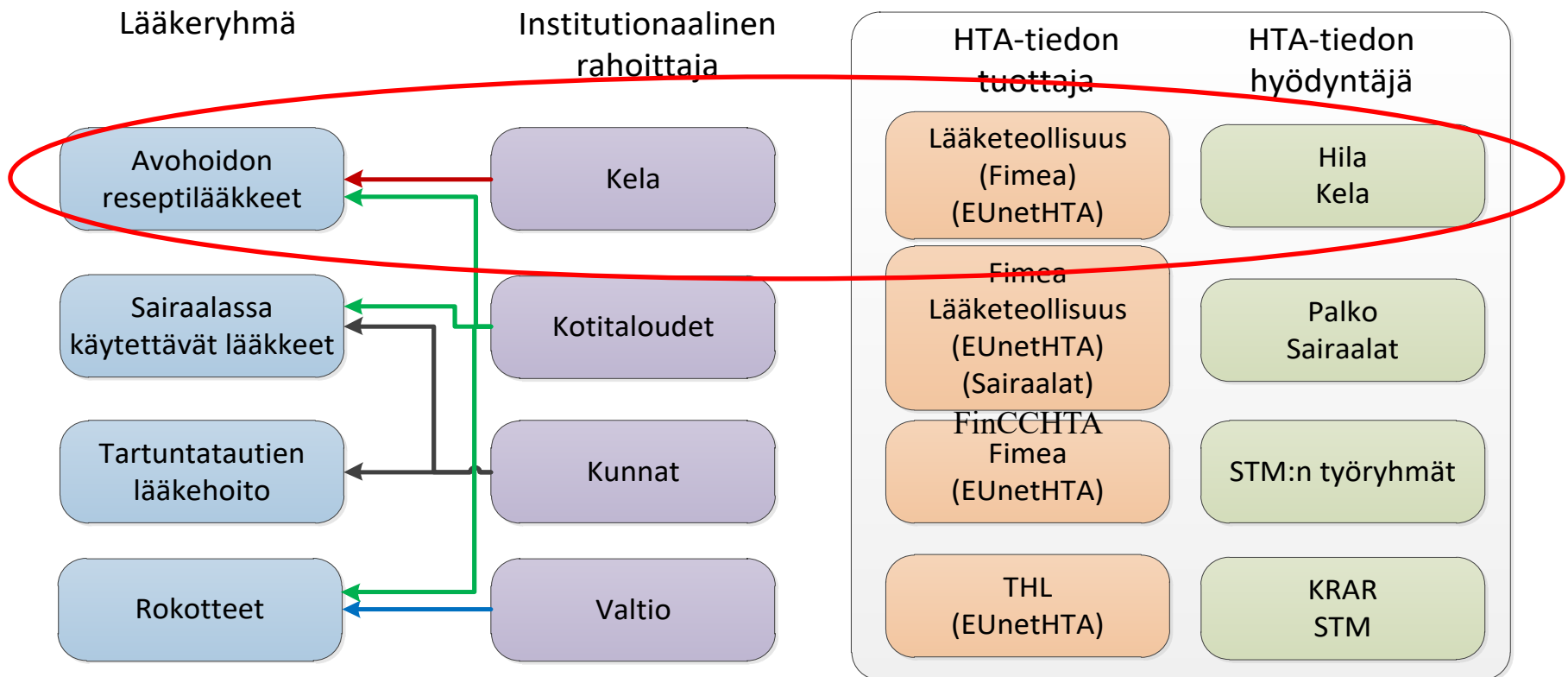
Johtaja

Lääkkeiden hintalautakunta

Avo- ja sairaalalääkkeiden arviointiprosessit ovat erilaiset

Lähde STM 2017:31

Mikä on Hila?

Lääkkeiden hintalautakunta (7 jäsentä)	Asiantuntijaryhmä (7 jäsentä)	Sihteeristö (21 henkilöä)
• päättää korvattavuudesta ja tukkuhinnoista • toimii STM:n yhteydessä, itsenäinen viranomainen • edustus: STM (2), VM, Kela (2), THL, Fimea • esittelijöinä proviisorit ja farmaseutit • kokoukset ~1 x kk	• antaa lausuntoja Hilalle erityiskorvattavuudesta ja uusista lääkeaineista ja indikaatioista • asiantuntemus: lääketiede (neurologia, sisätaudit, onkologia ja harvinaissairaudet), farmakologia ja sairausvakuutus • esittelijänä lääkäri • kokoukset ~1 x kk	• esittelee hakemukset lautakunnalle ja asiantuntijaryhmälle • johtaja voi päättää rajatuissa tilanteissa korvattavuudesta ja tukkuhinnasta • johtaja, proviisori ja terveystalous (13), farmaseutti (3), lääkäri, lakimies, sihteeri (2)

Lääkekorvausjärjestelmän toimeenpano

”3-portainen järjestelmä”

- **Tarkoitus:** potilas voi hankkia tarvitsemansa avohoidon lääkkeen kohtuullisin kustannuksin.
- **VN** päättää erityiskorvaukseen oikeuttavat sairaudet.
- **Hila** päättää lääkkeen Kela-korvattavuudesta ja kohtuullisesta tukkuhinnasta lääkeyrityksen hakemuksesta (lääkeyritys voi hinnoitella vapaasti lääkkeensä, jotka eivät ole korvausjärjestelmässä).
- **Kela** päättää potilaan korvausoikeudesta ja hankitun lääkkeen korvaamisesta potilaalle (mm. tarvittavat selvitykset, lääketieteelliset edellytykset).

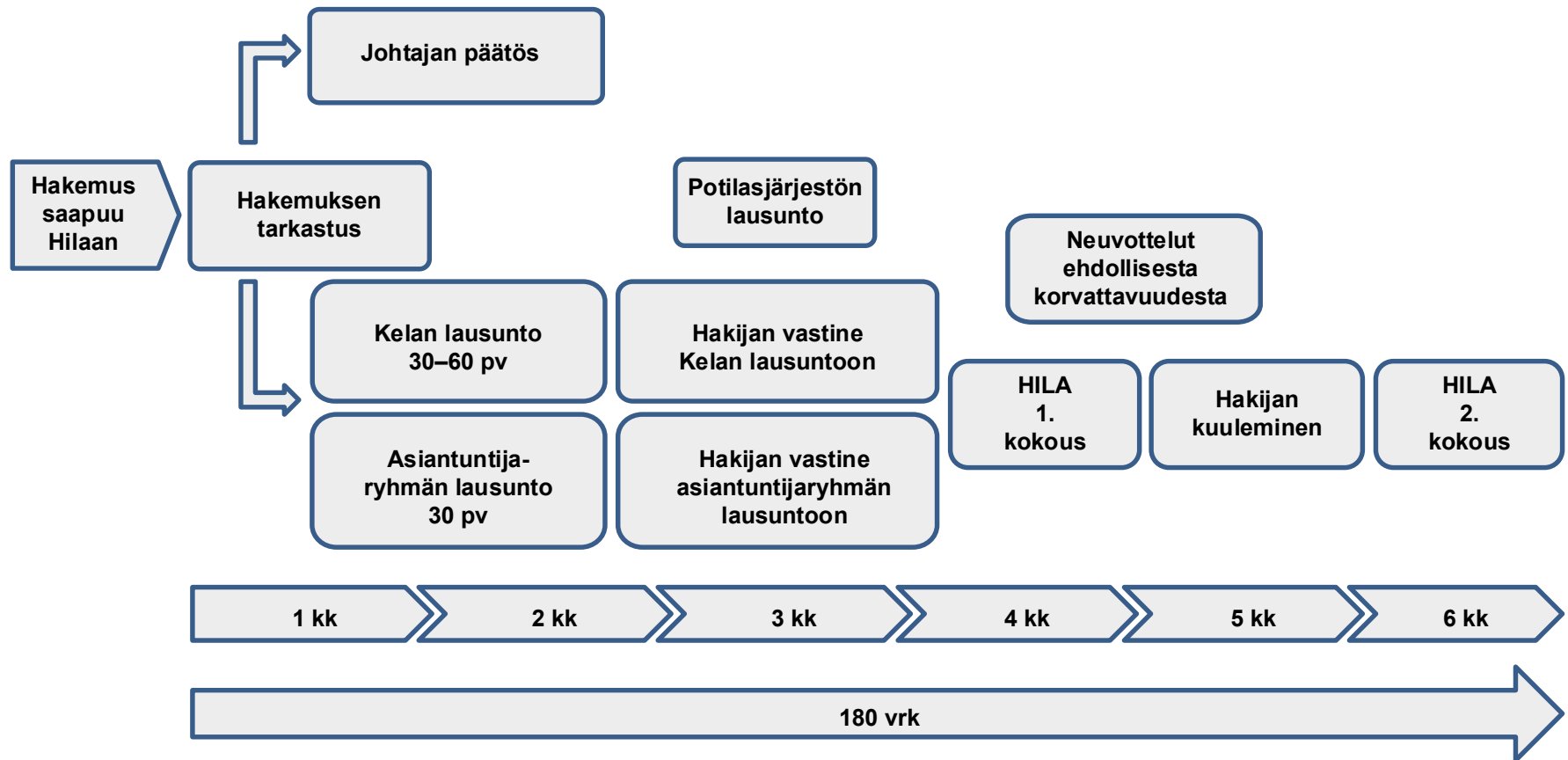

Asioiden käsittelystä Hilassa

- Perusteena mm. sairausvakuutuslaki, hallintolaki, ”julkisuuslaki” ja ns. transparenssidirektiivi
- Päätöksenteko perustuu hakemusmenettelyyn
  - hakija määrittää missä laajuudessa asiaa käsitellään, sisältö voi muuttua prosessin aikana
- Päätöksenteko määräaikaan sidottua: 90/180 vrk
- Päätökset määräaikaisia: enintään 3 tai 5 v.
- Muutoksenhaku: Helsingin HaO > Korkein hallinto-oikeus
  - muutoksenhakuoikeus hakijalla

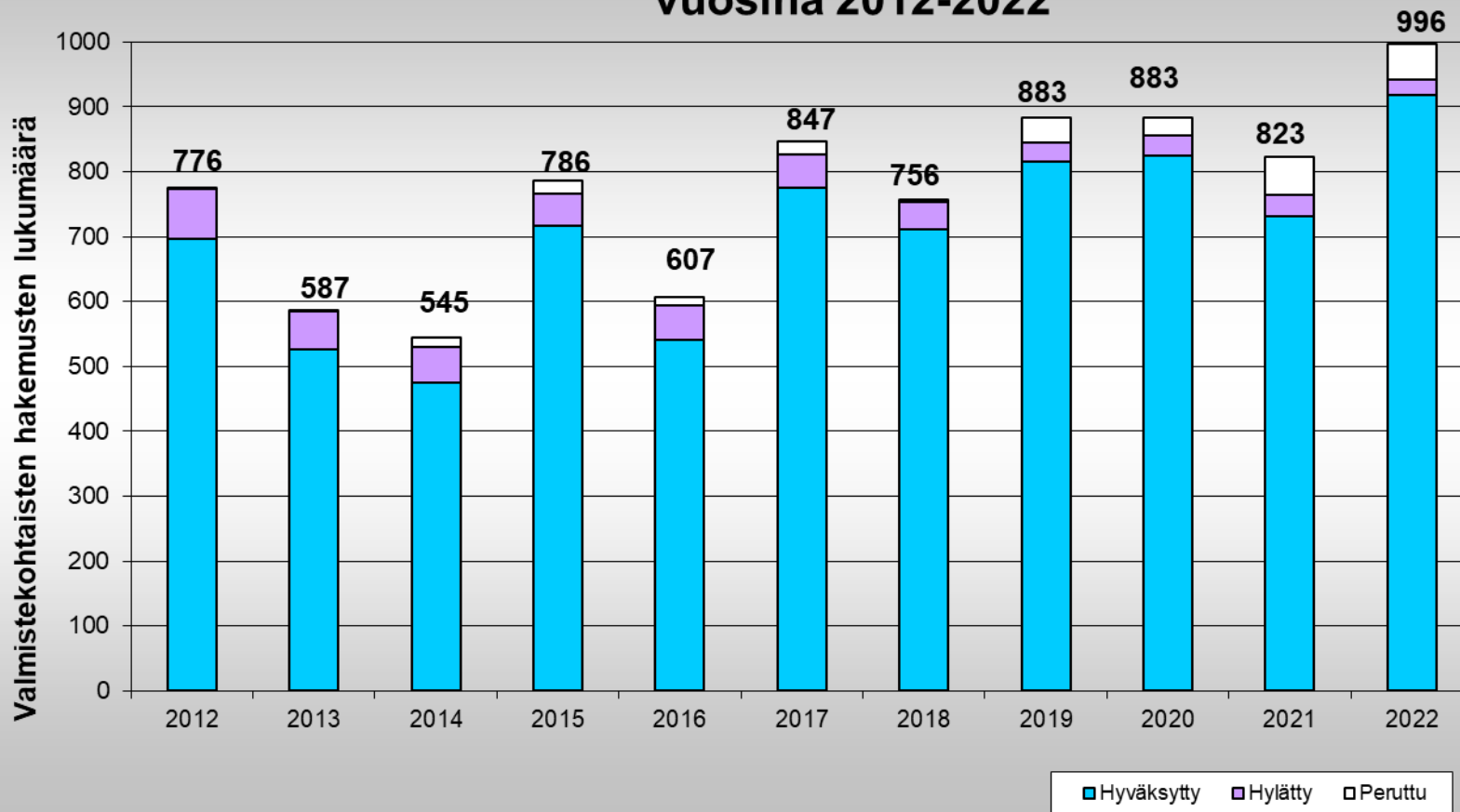

Hakemuskäsittelyn vaiheet

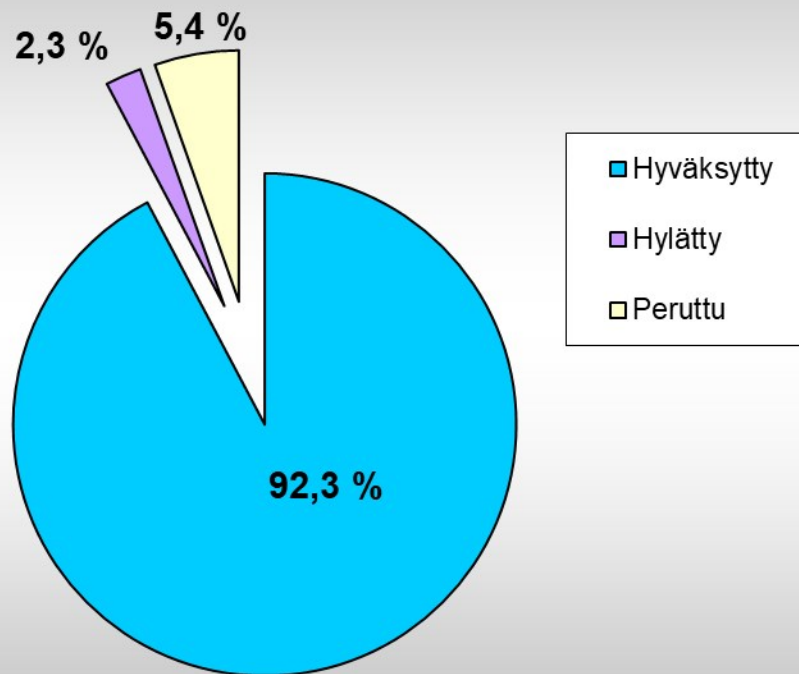

Lääkkeiden hintalautakunnan käsittelemät hakemukset vuosina 2012-2022

Lääkkeiden hintalautakuntaan jätettyjen hakemusten

Korvattavuuden arviointikriteerit

Peruskorvattavuus

- sairauden hoito
- arvioidaan hoidollista arvoa (vähäistä suurempi, tutkimusnäyttö)
- enintään käyttöaiheen laajuisena
  - voidaan rajoittaa suppeammaksi, jos erityisen kallis lääke tai kohtuuttomat kustannukset laajassa käytössä
  - rajallisten resurssien kohdentaminen niille, jotka hyötyvät korvauksista eniten

Erityiskorvattavuus

- hyväksytty peruskorvattavaksi
- vaikean ja pitkäaikaisen sairauden hoitoon (VN-asetus)
- otetaan huomioon mm.
  - sairauden laatu
  - välttämättömyys, tarpeellisuus ja taloudellisuus, korjaava tai korvaava vaikutustapa
  - käytössä ja tutkimuksissa osoitettu hoidollinen arvo ja hyödyllisyys
  - käytettävissä olevat varat (8,4 milj. €/v)

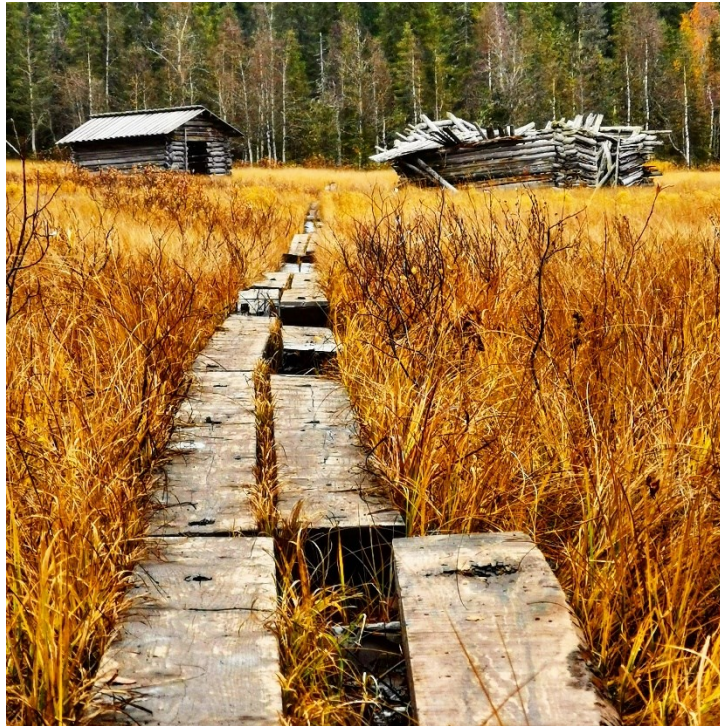
Tukkuhinnan kohtuullisuuden arviointikriteerit

- Kokonaisarvio, jossa otetaan huomioon
  - vertailuvalmisteiden (= saman sairauden hoito) hinnat Suomessa
  - lääkevalmisteen hinta muissa ETA-maissa
  - käytössä olevien muiden hoitovaihtoehtojen hyödyt ja kustannukset
  - lääkevalmisteen käytöstä aiheutuvat hoitokustannukset vs. käytöllä saavutettavat hyödyt potilaan ja sosiaali- ja terveydenhuollon kannalta (HTA)
  - korvauksiin käytettävissä olevat varat.
- Suomessa ei ole määritetty maksuhalukkuuden tasoa eli kynnysarvoa kuinka paljon uudella hoidolla aikaansaatu lisähyöty-yksikkö saa maksaa verrattuna hoitovaihtoehtoon

Ehdollinen korvattavuus

”silta” myyntilupajärjestelmän ja kansallisten rahoitusjärjestelmien välillä

”A David and Goljat set-up” uusien lääkkeiden hallittu käyttöönotto

- *Terveysthuollon resurssit rajalliset, uusien hoitojen kasvava tarve ja teollisuuden kyky luoda rajattomasti uusia mahdollisuuksia*
- **Käyttöönottopäätöstä tehtäessä**
  - korkeat hinnat ja rajallisesti tietoa hoidon todellisesta arvosta ja
  - rajattu käyttäjäryhmä (mutta laajeneva) sekä
  - terveyshyödyistä, kokonaiskustannuksista, kustannusvaikuttavuudesta ja hoidollisesta arvosta rajallisesti tutkittua tietoa (**tieto vs. odotukset**)
  - RWestä ei lähtökohtaisesti apua käyttöönottopäätöstä tehtäessä
  - ovatko uudet lääkkeet innovaatioita: hoidolliset edistysaskeleet – hieman parempi kuin vertailuvalmiste – uusi hoitovaihtoehto, mutta vastaava kuin vertailuhoito
  - voidaanko **saavutettavia terveyshyötyjä** pitää riittävinä **suhteessa** aiheutuviin **kustannuksiin** vertailuhoitoihin nähden
- Mihin lääkkeiden hinnoittelu perustuu, hinnoittelun läpinäkyvyys?

Ehdollinen korvattavuus - uudet lääkkeet niitä tarvitseville!

- Ehdollinen korvattavuus mahdollinen, kun
  - uusi vaikuttava lääkeaine tai merkittävä uusi käyttöaihe ja
  - erityinen lääketieteellinen tarve ja merkittävä epävarmuus hoidollisessa arvossa, kustannuksissa tai kustannusvaikuttavuudessa
- Korvattavuuspäätökseen liittyy Hilan ja lääkeyrityksen luottamuksellinen sopimus (taloudellinen, vaikuttavuusperusteinen)
- Ehdollisesti korvattavia lääkevalmisteita (65)
  - sopimukset taloudellisia, muutamassa vaikuttavuuselementtejä
  - vaikuttavuussopimuksien haasteena tietovarannot > yhteinen näkemys
- Määräaikainen lainsäädäntö, voimassa 2025 saakka

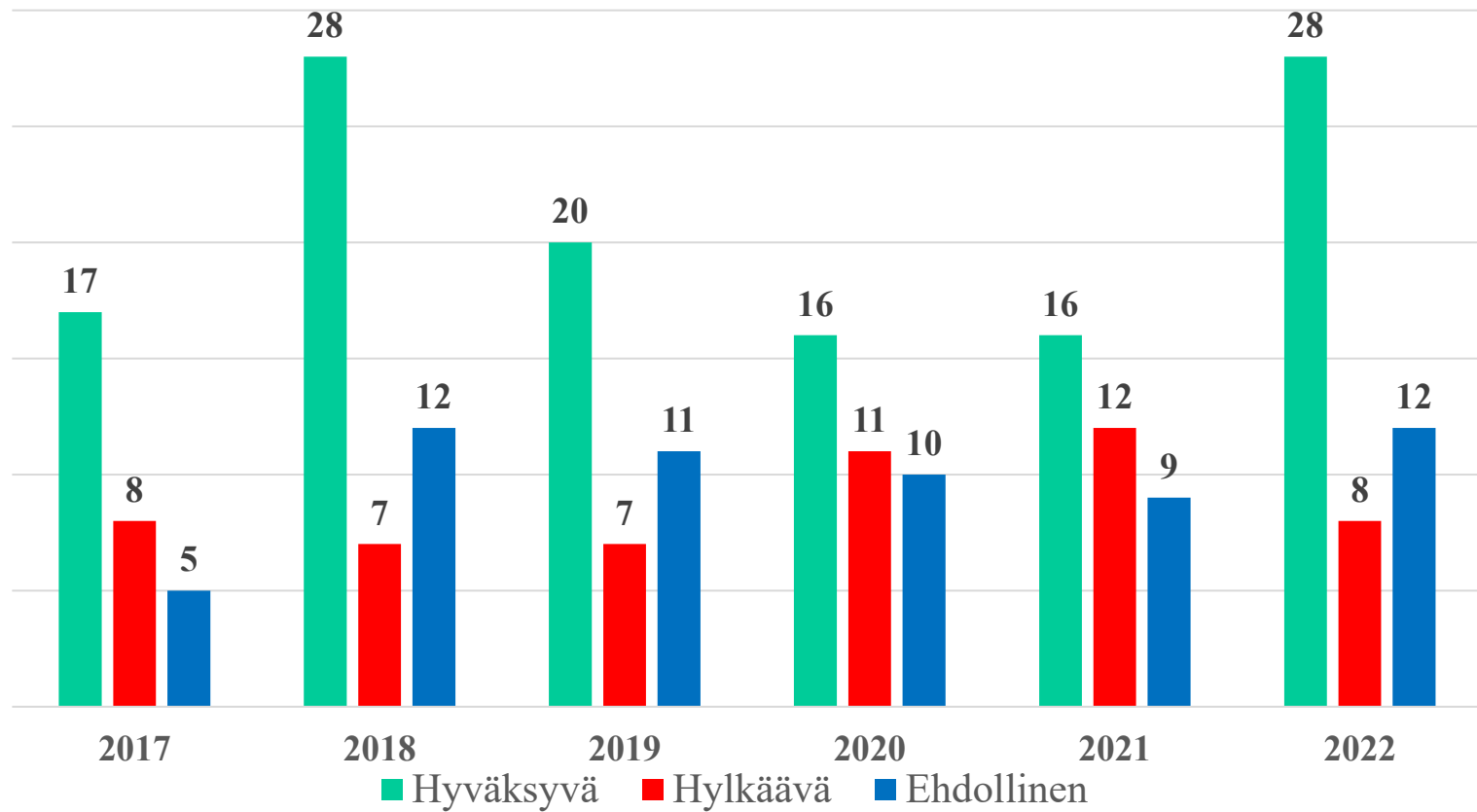

Ehdollisesti korvattavat valmisteet (65 valmistetta) ATC-luokittain (tilanne 15.3.2023)

LÄÄKERYHMÄ / sairaus	Luku- määrä
Syöpälääkkeet ja immuunivasteen muuntajat (L) mm. rintasyöpä, keuhkasyöpä, melanooma, myelooninen leukemia, lymfaattinen leukemia, multippeli myelooma, eturauhassyöpä, kilpirauhassyöpä, munuaissyöpä	36
Hermostoon vaikuttavat lääkkeet (N) migreeni, tuberoosiskleroosi, Lennox-Gastautin ja Dravet'n oireyhtymä, masennus, amyloidipolyneuropatia	7
Hengityselinten sairauksien lääkkeet (R) astma, kystinen fibroosi	6
Sydän- ja verisuonisairauksien lääkkeet (C) Familiaalinen hyperkolesterolemia, munuaisten monirakkulatauti	4
Veritautien lääkkeet (B) Krooniset hyytymishäiriöt, HAE	3
Tuki- ja liikuntaelinten sairauksien lääkkeet, ruoansulatuselinten ja aineenvaihduntasairauksien lääkkeet, ihotautilääkkeet ym.	9

Uusien lääkkeiden käyttöönotto 2017-2022

Ehdollisesti korvattavien valmisteiden palautusmaksut

Vuosi	Milj. €
2019	13 milj. €
2020	33 milj. €
2021	38 milj. €
2022	59 milj. €

Kokemuksia ehdollisesta korvattavuudesta

- Järjestelmälle tarve – vaikka se ei ole ongelmaton
- Mahdollistava sääntely osoittanut toimivuutensa: mahdollistanut yksilölliset ratkaisut ja toimintatapojen kehittämisen kokemusten karttuessa
- Uudet lääkkeet saatu nopeammin niitä tarvitsevien käyttöön
  - olisiko joku jäänyt tulematta ilman ehdollista korvattavuutta?
  - korvattavuutta haetaan aikaisemmassa vaiheessa (EU-näkökulma)
  - hakemuksen tosiasiallinen käsittelyaika pidentynyt (neuvotteluprosessi) > lopputulos useammin yhdellä hakukierroksella
  - MEA vaikutukset lääkkeiden hintoihin?
- Prosessin läpinäkyvyys kritiikin kohteena – sopimushinta ei ole julkinen
  - tieto aloitetuista neuvotteluista, sopimuksista ja sopimustyypeistä: **www.hila.fi** > **Tiedotteet ja luettelot**

LÄÄKKEIDEN HINTALAUTAKUNTA
Läkemedelsprisnämnden

Kiitos

Lisätietoa:

lauri.pelkonen@gov.fi

www.hila.fi

twitter: @pelkonenlauri &

@hila_laakkeet

